

Komitéen for god Selskabsledelse
Langelinie Alle 17
2100 København Ø
E-mail: cg-komite@erst.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 91325619
CPH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/01754-2

2. SEPTEMBER 2020

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL REVIDEREDE ANBEFALINGER FOR GOD SELSKABSLEDELSE

Institut for Menneskerettigheder takker for muligheden for at bidrage til den igangværende høring om udkast til reviderede Anbefalinger for god Selskabsledelse.

Instituttet bemærker at Komitéen for God Selskabsledelse i revisionen har lagt særlig vægt på at fremhæve vigtigheden af selskabers langsigtede værdiskabelse, herunder øget dialog med en bred kreds af interessenter, selskabers bæredygtighed, selskabers overvejelser og transparens ift. ledelsesafklaring samt selskabers stillingtagen til deres overordnede formål.

God selskabsledelse er centralt for at sikre selskabers bæredygtighed og evne til at håndtere interne og eksterne risikofaktorer, herunder risici der knytter sig til virksomheders negative påvirkning på menneskers rettigheder. Som det fremgår af FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhvervslov¹ er det alle virksomheders ansvar at håndtere deres menneskerettighedsrisici på effektiv vis via en proces for nødvendig omhu eller 'human rights due diligence'. Af samme Retningslinjer fremgår det, at virksomhedens tilgang til menneskerettigheder eller politik på området bør godkendes af virksomhedens højeste niveau.

I tillæg har vi de senere år globalt set en stigning i sager, hvor virksomhedsledelser holdes juridisk ansvarlige for mangel på nødvendig omhu for menneskerettighederne.² I april i år var EU's kommissær for

¹ https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf

² Jf. sag om Amesys <https://www.business-humanrights.org/en/amesys-lawsuit-re-libya-0>; Jabir v KiK Textilien und Non-Food GmbH, <https://www.business-humanrights.org/en/kik-lawsuit-re-pakistan>; Akpan v Royal Dutch Shell PLC Arrondissementsrechtbank Den Haag, 30 January 2013 Case No C/09/337050/HA ZA

retlige anliggender, Didier Reynders, tillige ude med en melding om, at EU-Kommissionen i 2021 vil tage initiativ til ny EU-lovgivning om virksomheders respekt for menneskerettigheder og miljø i deres internationale aktiviteter. I den forbindelse har kommissæren understreget koblingen mellem dette initiativ og EU-Kommissionens arbejde med og reform af Corporate Governance regulering i forbindelse med EU Green Deal.³ Et studie for EU-Kommissionen offentliggjort juli 2020 betoner ligeledes relevansen af menneskerettigheder i forbindelse med 'directors duties' og bæredygtig virksomhedsledelse⁴.

Institut for Menneskerettigheder gør i denne sammenhæng yderligere opmærksom på, at FN's Komité for Økonomiske, Kulturelle og Sociale Rettigheder i 2019 udtrykte bekymring over, at Danmark ikke på nuværende tidspunkt har gjort det lovpligtigt for virksomheder at udvise nødvendig omhu overfor menneskerettighederne og i den forbindelse anbefalede Danmark at gøre nødvendig omhu lovpligtigt og holde virksomheder juridisk ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser.⁵

Institut for Menneskerettigheder byder i lyset af disse udviklinger denne revision af Anbefalinger for god Selskabsledelse velkommen og bemærker indledningsvist vigtigheden af, at revisionen mere eksplicit bør afspejle sammenhængen mellem virksomheders påvirkning på menneskers rettigheder og god Selskabsledelse.

Institut for Menneskerettigheder har på den baggrund følgende konkrete bemærkninger til Anbefalingerne.

Dialog med investorer og øvrige interessenter

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at Komitéen for God Selskabsledelse understreger vigtigheden af, at der er et godt samspil, ikke alene mellem ledelsen og investorerne, men også med selskabets øvrige interessenter, herunder det omkringliggende samfund. Institut for Menneskerettigheder anbefaler imidlertid, at Komitéen bliver

09-1580; og Chandler v Cape Plc [2012] EWCA Civ 525 and Okpabi & Ors v Royal Dutch Shell Plc & Anor [2018] EWCA Civ 191.

³ Mere her <https://responsiblebusinessconduct.eu/wp/2020/04/30/european-commission-promises-mandatory-due-diligence-legislation-in-2021/> og <https://responsiblebusinessconduct.eu/wp/2020/04/30/speech-by-commissioner-reynders-in-rbc-webinar-on-due-diligence/>

⁴ Se <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e47928a2-d20b-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en>

⁵ Se anbefaling 19 i General Observations: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=E%2fC.12%2fDNK%2fCO%2f6&Lang=en

endnu mere eksplicit i sin beskrivelse af øvrige interessenter i det omkringliggende samfund, herunder at disse bør involvere mennesker, der kan påvirkes positivt eller negativt af virksomhedens aktiviteter og deres repræsentanter.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen i principperne, der inkluderes i forbindelse med '1. Samspil med selskabets investorer og øvrige interessenter', præciserer at 'øvrige interessenter, herunder det omkringliggende samfund' inkluderer mennesker og grupper, der påvirkes eller kan påvirkes positivt eller negativt af virksomhedens aktiviteter samt disses repræsentanter.
- Institut for menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen i kommentaren til anbefaling 1.1.2 om udvikling af politikker, henviser til menneskerettighedspolitikker, hvori virksomheden kan beskrive indsatsen for dialog og transparens overfor de mennesker, der direkte eller indirekte påvirkes af deres virke, herunder medarbejdere og deres repræsentanter, leverandører og disses arbejdere, forbrugere, konsulenter og øvrige borgere i det omkringliggende samfund (herunder civilsamfunds- og interessegrupper af relevans).

Relation til det omkringliggende samfund

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at der i de reviderede Anbefalinger er kommet et separat afsnit om relationen til det omkringliggende samfund 1.4, hvori der findes en anbefaling om samfundsansvar 1.4.1, som henviser til årsregnskabslovens § 99 a. I betragtning af koblingen mellem god selskabsledelse og nødvendig omhu for menneskerettighederne samt udsigten til kommende EU-lovgivning på begge områder, finder Institut for Menneskerettigheder i denne sammenhæng anbefalingen mangelfuld.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen foretager følgende ændringer af anbefaling 1.4.1 for at sikre kohærens og tilstrækkelig inklusion af internationalt anerkendte retningslinjer på området (tilføjelser understreget):

1.4.1. Komitéen anbefaler, at bestyrelsen godkender en eller flere politik(ke) for selskabets samfundsansvar, herunder for ~~socialt ansvar~~ menneskerettigheder og bæredygtighed, som omtalt i årsregnskabslovens § 99 a, stk. 2, og at politikken(erne) er tilgængelig på selskabets hjemmeside.

- *Kommentar: Bestyrelsen ~~kan bør overveje om~~ selskabet bør tilslutte sig tilskynde, at selskabets politikker bør udfærdiges i overensstemmelse med anerkendte nationale og internationale frivillige retningslinjer, standarder eller lignende initiativer, herunder FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhverv, OECD's Retningslinjer for Multinationale Selskaber og FN's Global Compact. Oplysning herom kan indgå i rapporteringen efter årsregnskabslovens § 99 a.*
- *Bestyrelsen bør løbende påse, om selskabet lever op til ~~politikkerne~~ for samfundsansvar, og selskabet bør overveje på hjemmesiden årligt at rapportere på udviklingen og eventuelle nye tiltag inden for disse områder, herunder i overensstemmelse med årsregnskabslovens § 99 a.*

Overordnet formål

Institut for Menneskerettigheder bemærker den nye anbefaling 2.1.1, om at bestyrelsen forholder sig til selskabets overordnede formål. Det står dog uklart for instituttet, om der er en sammenhæng mellem dette formål og virksomhedens samfundsansvar og bæredygtige udvikling.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen mere eksplicit giver udtryk for en ønsket sammenhæng mellem det overordnede formål, virksomhedens samfundsansvar og bæredygtig udvikling.

Diversitet

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at Komitéen benytter sig af en definition af diversitet, der er bredere end køn. Institut for Menneskerettigheder undrer sig imidlertid over, at Komitéen ikke henviser til synergien mellem diversitetsrelaterede anbefalinger og Årsregnskabsloven § 99 b for at sikre kohærens og enkelthed.

Ledelsesudvalg og evaluering

Institut for Menneskerettigheder finder det beklageligt, at Komitéen fremhæver CSR og etik som opgaver af 'væsentlig, men midlertidig' karakter. I lyset af Komitéens fokus på langsigtet værdiskabelse og betoningen af det kontinuerlige arbejde med samfundsansvar er dette en u hensigtsmæssig fremstilling. Institut for menneskerettigheder finder derudover, at samfundsansvar og bæredygtighed, herunder i

forhold til menneskerettigheder, integreres bedre i relevante anbefalinger om bestyrelsens organisering og evaluering.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen tilføjer som eksempler på 'yderligere permanente udvalg' et 'Samfundsansvarsudvalg' eller 'Bæredygtighedsudvalg' og sletter referencer til CSR og etik udvalg som eksempler på midlertidige udvalg.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen i anbefaling 3.4.1 tilføjer, at ledelsesberetningen indeholder beskrivelse af ledelsens drøftelser og beslutninger omhandlende samfundsansvar, herunder menneskerettigheder.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen i anbefaling 3.5.1 inkluderer 'bestyrelsens bidrag til at sikre virksomhedens overordnede formål, samfundsansvar og bæredygtighed' som et af de emner, der som minimum bør indgå i evalueringer.

Risikostyring

Institut for menneskerettigheder bemærker, at det fremgår af anbefaling 5.1.1 om risikostyring, at bestyrelsen tager stilling til og i ledelsesberetningen redegør for de væsentligste strategiske og forretningsmæssige risici.

I takt med den styrkede forståelse af den grundlæggende kobling mellem selskabers evne til at håndtere interne og eksterne risikofaktorer og deres overordnede bæredygtighed undrer instituttet sig over, at der her ikke henvises til sociale og miljømæssige, herunder menneskeretlige, risici, som kan overlape med økonomiske risici.

- Institut for menneskerettigheder anbefaler, at der i kommentaren til anbefaling 5.1.1 indsættes en henvisning til sociale og miljømæssige risici, herunder negativ påvirkning på menneskerettigheder.

Nødvendig omhu for menneskerettigheder indebærer, at virksomheder har en mekanisme, hvor rettighedshavere (f.eks. medarbejdere, leverandører, konsulenter og øvrige berørte parter) kan klage over virksomheders adfærd og opnå genoprejsning (jf. FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhvervsliv, princip 29).

Institut for Menneskerettigheder finder det i den forbindelse glædeligt, at anbefaling 5.1.2 om bestyrelsens whistleblower ordning er blevet opdateret for bedre at reflektere det generelle behov for adgang til klagemekanismer og oprejsning for dem, der oplever negative indvirkninger grundet selskabets virke. Dog finder Institut for Menneskerettigheder, at kommentaren kan opdateres således, at der kommer direkte henvisning til nødvendigheden af en generel klageadgang for rettighedshavere.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Komitéen udvider anbefaling 5.1.2 således at mekanismen kan bruges til at indrapportere negative påvirkninger på det omkringliggende samfund.
- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der i kommentaren til anbefaling 5.1.2 indsættes henvisning til FN's retningslinje om klagemekanismer på virksomhedsniveau, og at der henvises til de otte effektivitetskriterier for sådanne mekanismer (jf. FN's Retningslinjer for Menneskerettigheder og Erhvervsliv, princip 31).

Tilsyn

Givet koblingen mellem god selskabsledelse og nødvendig omhu for menneskerettighederne finder vi det ligeledes relevant at tilsynsmyndighederne til Anbefalingerne, Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Nasdaq Copenhagen A/S (Nasdaq), har den fornødne kapacitet til at føre effektivt tilsyn med Anbefalingernes efterlevelse. Institut for Menneskerettigheder gør derfor opmærksom på at Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen og Nasdaq Copenhagen A/S (Nasdaq) skal have den fornødne information om sammenhæng mellem god selskabsledelse og nødvendig omhu for menneskerettigheder og de skal tage dette til efterretning i deres tilsynsfunktion.

Med venlig hilsen

Elin Wrzoncki

AFDELINGSLEDER